

DIGENIS AKRITIS

BYZANTSKÝ EPOS
O DVOJRODÉM
HRANIČÁŘI

Přeložili
Ondřej Cikán
Markéta Kulhánková

Pavel Mervart
2018

265 jej ohlírají pečlivě, zda je své dívce věrný. –
 ‚Kdybys zas někdy zatoužil zbavit se této dívky,
 při spasiteli Kristu věz, že živ mi nevyvázneš.‘
 I řekl jsem, že ukřivdit ni ublížit jí nesmí,
 a potom, během loučení, dál jsem jej poučoval,
 270 rozkazuje mu podruhé, ať dívku neopouští,
 ať splní slib a ctí ji vždy co choť svou právoplatnou.
 Pak přítomným jsem vyjevil, kterak jsem dívku našel
 a kterak jsem ji unesl Arabům žádostivým,
 však raději jsem vynechal zbytečné podrobnosti,
 275 aby se onen mladý muž v své mysli neurazil.¹⁶¹
 Potom jsem ještě navrátil těm dvěma všechno jmění,
 kteréž ta dívka ukradla z rodičovského domu,
 a oba jejich koně též, i rozkázav jim odjet,
 jsem chlapci opět veřejně, slavnostně nařizoval,
 280 ať nikdy víc a nikterak své dívce neukřivdí. – – –
 [282] Když v druhé půli ubíhal již jarní měsíc duben,
 [281] tu odcestoval jsem i já za překrásnou svou choť,
 283 obžalován svým svědomím z hrozného toho hříchu
 a trýzněn sebou samotným za nemravný ten skutek.
 285 I spatřiv slunce zářící, svou milovanou duši,
 tu byl jsem zcela zahanben svou nehoráznou křivdou.
 [288] A když se o bezzákonném mém dozvěděla styku,
 [287] rozhodl jsem, že musíme se ihned přestěhovat,
 289 a to jsme také provedli a odtáhli jsme jinam.“

KNIHA ŠESTÁ: {O DRAKU A O MAXIMŮ}

Šestá kniha zde vypráví mnoho hrdinství mužných
 a velkých divů svedených Dvojrodým Hraničářem,
 přesně tak, jak svým přátelům je kdysi vypravoval:
 „Kdyby měl jeden z měsíců být za císaře zvolen,
 5 květen¹⁶² by jistě zvítězil s lehkostí nade všemi.
 Jestliť on nejpůvabnější okrasou celé země
 a stromů zorou zářící a jasným světlem květů,
 a stromů zorou zářící a jasným světlem květů,
 10 a pobízí zem, aby se nebesům podobala,
 ji zdobě květy narcisů, ji zdobě květy růží. – – –
 V tomto úžasném měsíci, jenž nejsladší je ze všech,
 stěhoval jsem se v nový kraj, sám se svou krásnou choť,
 15 kvetoucí dcerou slavného stratéga z rodu Duků.
 I došel s ní na úžasně krásou skvící se louku,
 tu postavil jsem hned náš stan a vztyčil naše lože,
 kolem něhož jsem rozprostřel kvítí veškerých rostlin. –
 A tam, kde rostlo rákosí, k nebi se zdvíhající,
 20 vyvěral zcela uprostřed té louky chladný pramen,
 jenž rozbíhal se kolkolem v potůčcích nespočetných.
 A v háji vůkol hnízily všemožné rody ptáků,
 pestrých papoušků, labutí i pávů přívětivých. –
 Papoušci v stromů korunách vespolek sladce pěli,
 labutě pluly pokojně po pastvinách svých vodních

25 a pávové otvírali své peří v jasná kola,
až zdálo se, že zrcadlí barvy okolních květů,
než další ptactvo svobodné s volnými perutěmi
tančilo, mezi větvemi obratně proplouvajíc. –
Však krása dívky vznešené vše přesvítla září
30 blýskotu pávů silnější, jasnější světla květin,
neb její jasně světlá plet' skvěla se jako narcis
a její líce rděly se v barvě růžových poupat
a její ústa zářila jak mladá růže, kteráž
v tom okamžiku teprve svou otevřela číši.
35 A kučeravé kadeře jí pluly nad obočím
co zlatý půvab paprsků rozzářeného slunce,
než vši té kráse panoval nevyřknutelný soulad. –
Kol lože stoupal vonný kouř kadidel všelijakých,
mošusu, ambry, muškátu a kasie a kafru
40 v nejrozkošnější lадnosti těch vyvážených vůní.
Takový měl ten krasosad až rajský tedy půvab.¹⁶³ – – –
A když v hodině polední odebral jsem se k spánku,
svlažila mě blahorodá má dívka vodou z růží
za zpěvu něžných slavíků a ostatního ptactva.
45 Pak majíc žízeň, odešla k pramenu vprostřed louky,
kdežto v příjemné pohodě si osvěžila nohy.
Vtom strašný drak, proměněný v chlapečka překrásného,¹⁶⁴
k mé milé dívce přistoupil a už se jal ji svádět,
však ona pochopivši hned, kdo před ní stojí, řekla:
50 ‚Nech, draku, svého úmyslu, já nenechám se zmámit.
Mě střeží předrahý můj muž, jenž nakrátko si zdřímnul,
[54] však potká-li tě, vzbudiv se, hled', ať tě nezhanobí.'
[52] A sama sobě pravila: ‚Tento chlapec je drakem,
53 neb takovéto oči jsem doposud nespátřila.'

55 Tu bez ostychu vyskočil, by zneuctil ji silou,
než dívka mě hned volala výkřiky hlasitými:
‚Můj pane, rychle probud' se a zachraň svoji milou.'
To volání se v srdci mém hlasitě rozeznělo
a já jsem vstal a strašného vetřelce ihned uzřel,
60 neboť jsem lože postavil s výhledem ku prameni.
A ihned vytasiv svůj meč, už stál jsem u pramene,
neboť mé nohy běžely věru rychlostí křídel.
Tu vetřelce jsem dostihl a on se změnil v přízrak
velikánský a příšerný a děsný lidským očím,
65 maje tři hlavy obrovské a prskající oheň.
Vtom z každé hlavy vyšlehl nesmírně žhnoucí plamen
a drak se pohnul s takovým třeskotem hromobití,
až zdálo se, že rozetne jak zem, tak všechny stromy.
I nadmuv svoji strašnou hrud' a shromáždív tři hlavy,
70 k hrotnému konci ocasu neustále se úže,
a vyklenuv a napruživ, pak natáhna své tělo,
vymrštil sebe k útoku a z výš se na mě řítí.¹⁶⁵
Však já jsem toto zjevení pokládal za nicotné
a mečem svým se napřáhna jsem veškerou svou silou
75 udeřil do krků všech hlav zvířete příšerného
a stál je naráz všechny tři. Drak natáhl se na zem
a ocasem bil do všech stran v poslední smrtné křeči.
Tu setřel jsem si s meče krev a uschoval jej v pochvu
a zavolal své jinochy, již dleli nedaleko,
80 a rozkázal jim hrozného mrtvého draka odnést.
Když stalo se vše v rychlosti podle rozkazu mého,
tu chlapi zase odběhli zpět ku svým vlastním stanům,
a já jsem opět ulehł a oddával se spánku,
který mě opět uchvátil, a opět velmi sladce,

85 neboť jsem lože opustil, byv spánkem nenasyčen. –
 Však milá dívka dala se do nezměrného smíchu,
 když na přízračné podoby drakovy vzpomněla si,¹⁶⁶
 a že se přes svou velkou moc dočkal tak náhlé smrti.
 I odběhla pryč, aby mě svým smíchem nebudila,
 90 pro zotavení ze strachu v stín jakéhosi stromu.
 Hle, vtom vyběhl strašlivý to lev z blízkého háje
 a vymrštit se k útoku, na dívku mou se řítíl,
 jež volala mě na pomoc výkřiky hlasitými.
 Ji zaslechla, jsem bez prodlev zas opustil své lože,
 95 a uhlídaje toho lva, hned vyskočil jsem po něm,
 než ozbrojen svým palcátem jsem přímo na něm přistál
 a udeřil jej do hlavy. Byl v okamžení mrtev. –
 Jakmile byl lev odstraněn, stejně jako drak před ním,
 mě dívka při svém životě zapřísahala takto:
 100 „Poslyš, předrahý pane můj, kterak mě rozradostníš.
 Vezmi svou loutnu do rukou, rozezvuč její struny,
 a tím mou duši odvrátíš od strachu z divých šelem.“
 Já nemohl jsem nikterak svou dívku nevyslyšet,
 takže jsem ihned začal hrát, a dívka zazpívala:
 105 „Já Erótovi děkuji za dar drahouška svého.
 S ním nebojím se ničeho, s ním jsem jak císařovna.
 On je kvetoucí lilie, jablíčko něžně vonné
 a jako růže opojná mi okouzluje srdce.“
 Když ve svém zpěvu lahodném o růži zmínila se,
 110 zdálo se mi, že vykvétá jí rudá růže ze rtů,
 jež byly věru podobné rozkvétající růži.¹⁶⁷
 Mé loutny přelíbezný zpěv a překrásný hlas dívčin
 zněly za ozvěn z pohoří tak půvabně a zvučně,
 že byla slyšet píseň ta i ve veliké dálce,

115 což zjevilo nám po chvíli následující dění. – – –
 V tom čase táhl náhodou šik válečníků krajem,
 po cestě nedaleko nás, jež Raněných¹⁶⁸ se zove.
 (Byloť tam zmrzačeno kdys veliké množství lidu,
 což název místa tohoto zřetelně naznačuje.)
 120 V tom šiku, jak jsem později od těchto mužů zvěděl,
 byl i záškodník¹⁶⁹ úžasný, mladinký Ióannakés
 a stařec Filopappús s ním a Kinnamos co třetí.¹⁷⁰ –
 Ti válečníci zaslechli tenkrát naši píseň,
 když byli od nás vzdáleni, řekl bych, jednu míli,
 125 a opustivše cesty té, cválali k naší louce.
 Než zříce jednu jedinou obdivuhodnou dívku,
 už byli v duších raněni střelbou šípů té krásy
 a do zajetí mocného Eróta odvlčeni,
 a to jich bylo vespolek pětáctýřicet mužů.
 130 Než zříce mě jediného, chtěli mě ranit slovy:
 „Nech dívku nám,“ mi pravili, „a zachraň život vlastní.
 Sic odměnou ti bude smrt za tvoji neposlušnost.“
 Neměli arci tušení, kterakýmže jsem mužem. –
 Však dívka sluncem zrozená ulekla se těch mužů,
 135 všech v plné zbroji sedících vysoko v sedlech koní,
 a uvěřivši slovům jich, velmi se vyděsila
 a zahalivši závojem své vyděšené oči,
 pospíchala pryč ke stanu, jímána hrozným strachem.
 Než já jsem se jí otázal: „Proč mlčíš, moje milá?“
 140 „Můj hlas,“ řekla, „postihla smrt, jež čeká i mou duši.
 Jestli se máme rozloučit, pak více žít mi nelze.“
 „Přestaň, má duše,“ pravil jsem, „myslet na tyto věci.
 (Jež spojil jedním jařmem Bůh, ty člověk nerozloučí.)“¹⁷¹
 V tom mžiku jsem byl ozbrojen jak palcátem, tak štítem

145 a vyřítit se k útoku jak orel na koroptve.
 Kohokoliv se vzápětí můj palcát jenom dotkl,
 tomu nezbyl ni zbyteček života v mrtvém těle,
 a ty, co chtěli uniknout, jsem přece brzy dohnal.
 (Nade mnou totiž ani kůň by v běhu nezvítězil,
 150 což nevykládám, abych se tím před vámi snad chlubil,
 nýbrž abyste poznali Stvořitelovy dary.)
 Jiní se ale skrývali, zalezlí v blízké blato.
 Když jsem i tyto po chvilce usmrtil skoro všechny,
 tu chytil jsem si zaživa jistého mnicha, kterýž
 155 mi zjevil, kdo ti hlupáci a pomatenci byli.
 Tu jsem ve vzteku kypícím nikoho neušetřil.
 A poté zbraně odhodiv, jak štít, tak i svůj palcát,¹⁷²
 a nátepníky setřepav, vracel jsem se k své dívce,
 jež viděla, že jediný jsem zůstal na bojišti,
 160 a běžela mi naproti, radostí naplněna.
 Tu rozprašujíc vlastníma rukama vodu z růží,
 líbala moji pravici, děkujíc za náš život.
 Však já jsem ji chtěl pokárat za její velkou bázeň
 a vložil tuto poznámku mezi milostná slova:
 165 ‚Snad nezemřu já jako ty již dlouho před zraněním.‘
 Dívka se sladce usmála, neb všechno pochopila:
 ‚Já jsem tak náhle uzřela to velké množství jezdců,
 a tys byl sám a bez koně, a oni v plné zbroji.
 Jen proto, drahý pane můj, jsem se tak strachovala.‘
 170 Pak za tisíců polibků jsme šli do svého stanu. –
 Druhého dne jsem odešel umýt se v blízké řece¹⁷³
 a konečně si vysvléknout zakrvácené šaty,
 a dívce své jsem nařídil, ať přinese mi čisté.
 I došed tehdy poklidnou chůzí k říčnímu břehu,

175 v stín stromu jsem se posadil a očekával dívku.
 A hle, vtom zjevili se tři krásně kvetoucí jezdcí,
 jak muži, tak i koně jich nádherně vystrojení,
 a překonavše říční proud, tu blížili se ke mně,
 neb zřeli mě na kořenech pod stromem odpočívat.
 180 Zastavili se přede mnou a všichni pozdravili.
 Já před nimi jsem nepovstal, leč posedával dále.
 ‚Nepotkals, bratře,‘ ptali se, ‚družinu válečnicků?‘
 Já směle na ně pohleděl, řka v odpověď jim toto:
 ‚Ba ano, potkal, bratrové, a stalo se to včera.
 185 Ti válečníci hodlali unést mou krásnou ženu,
 však já, při Slovu Božím, jsem na koně nenasedl.
 A co se přihodilo jim, to brzy uhlídáte.‘
 Mě vyslechnouce, zírali hned jeden na druhého
 a cosi sobě šeptali, pohybujíce rety:
 190 ‚Neníž on, jemuž říkají Hraničář Basileios?
 Aj, uvidíme zakrátko, prověřivše jej zkouškou.‘
 Pak oslovil mě první z nich: ‚Jak máme tomu věřit,
 že beze zbroje, bez koně a zcela sám, jak říkáš,
 ses osmělil jít do bitvy s přesilou našich mužů,
 195 jichžto veškerých zmužilost jest námi prověřena?
 Však je-li tvá řeč pravdivá, nuž pak ji potvrd' činem
 a vyvol z nás tří jednoho, kteréhokoliv ráčíš,
 a poměř se s ním v souboji. Pak všichni uvidíme.‘
 Já jsem se lehce pousmál a v odpověď jim pravil:
 200 ‚Chcete-li, račte sesednout a hrrr tři na jednoho,
 ba nebrání-li vám v tom stud, pak hrrr na mě i v sedlech,
 ať dle mých činů poznáte, kterakýmže jsem mužem.
 Nuž, jest-li slušno, začněme s tou řežbou neprodleně.‘
 Už chopil jsem se palcátu a vstal a napřímil se,

- 205 než úchop štítu svíraje, mělt' zbraně své jsem s sebou,
jsem klidně vykročil jim vstříc, řka: ‚Vy račte dát pokyn.‘
Z nich první ovšem prohlásil: ‚Nečiňme tak, jak pravíš,
neb my nemáme ve zvyku chodit tři na jednoho,
jestiž z nás každý jeden s to zahnat i tisíc mužů.‘
- 210 Aj, věz, že jsem Filopappús, o němž jsi jistě slyšel,
Ióannakés je tento muž, zde Kinnamos z nás třetí,
a věru brání nám v tom stud, bojovat ve třech s jedním.
Ne, vyber si z nás jednoho, ať je to kterýkoliv.
‚Budiž,‘ jsem mužům odvětil, ‚tak ať je to z vás první.‘
- 215 V tom okamžení seskočil se sedla Filopappús
a napřáhnul se mečem svým a kryje se svým štítem,
přímo proti mně vyrazil a doufal, že mě zděsí.
Provedl arci skutečně velice mužný útok
a zasadil mi do štítu takovou přímou ránu,
220 že v okamžiku držel jsem už jen samotný úchop.
Tu povzbudivě zvolali oba dva mladší muži:
‚Aj, Filopappe, starče náš, ještě jednu mu zasad.‘
A když se tedy podruhé svým mečem napřahoval,
udeřil jsem jej palcátem, na jeho hlavu míře,
225 a kdyby nebyl jeho štít můj úder trochu zmírnil,
nezůstala by jediná kost jeho lebi vcelku.
I tak byl stařec otřesen a nesmírně se zachvěv,
zařval jako tur na jatkách a natáhl se na zem. –
Jakmile to však oba dva druhové jeho zřeli,
230 zůstavše v sedlech, rozjeli se na mě bez meškání,
v čemž více nebránil jim stud, jímž prve chvástali se.
A jak je vidím útočit, tu ze starcovy paže
rvu nedotčený jeho štít a rozbíhám se na zteč.
I začala se tedy řež a zahájila bitva

- 235 a Kinnamos se pokoušel překvapit mě v mých zádech,
a Ióannakés útočil náhle a rázně zředu.
Tu viděl jsem, že bojuji se zkušenými muži,
však mně se ani jeden z nich nikterak nevyrovnal,
a jakmile jsem posléze dal palcát do pohybu,
240 prchali divě přede mnou jakoby v děsu ze lva
a jako ovce si mě pak zpovzdálí prohlíželi,
než znovu zaútočili jako vyjící psové.
Po několika hodinách takového boje
objevila se dívka má, a to v bezpečné dálce,
245 postavivši se ovšem tak, abych si já jí všimnul.
A když viděla, že mě zas jak psové obkličují,
tu vystřelila jako šíp povzbuzující slovo:
‚Aj, vzmuz se, ó můj nejdražší.‘ A zároveň s tím slovem
jsem náhle sebral nových sil a ranil Ióannaka,
250 zasáhnul jeho pravici tak tvrdě do nadloktí,
že zbyla z kosti pouhá tříšť, a z otevřené pěsti
visící paže bezvládné meč jeho padl k zemi.
Vzápětí zhroutil se i muž, mě těsně mina, s koně
a zůstal ležet na skále a v bolestech se svíjel.
- 255 Však Kinnamos chtě vykonat, byť sám, hrdinství mužné,
poháněl koně sem a tam, hned ode mne, hned ke mně,
a směle věřil, bázlivec, že lva dokáže zděsit,
když bude na něj dorážet ze hřbetu svého koně.
A tak jsem koně palcátem udeřil do kohoutku,
260 z nějž v okamžení vytryskly proudem potoky krve,
ba valila se koni krev i ze spánků a z tlamy
a jako spoután na nohou i s Kinnamem se zhroutil.
Toho hned opanoval strach a přemáhala bázeň,
neb myslel si, že udeřím na zemi ležícího.

- 265 Tu jsem jej tedy oslovil: ‚Kinname, proč se třeseš?
Já nikdy neměl ve zvyku usmrcovat již padlé,
však jestli chceš, pak tedy vstaň a zvedni svoje zbraně,
ať utkáme se tváří v tvář, jak zmužilým to svědčí.
(Aj, bití mrtvol náležít jedině nemohoucím.)‘
- 270 On posunkem mi naznačil, že porážku svou přijal,
neb v třesu zůstal neschopen byt' jediného slova.
Já nechal jsem jej za zády a odvrátil se jinam.
Pak Filopappa uzřel jsem, jenž procitaje z mrákot,
pozvolna hlavu otočil a pravil tato slova:
- 275 ‚Při Bohu, jenžto nebesa i všechnu zemi stvořil,
a jenžto tebe obdařil přednostmi veškerými,
ponech krutého válčení a proved' skutek lásky.
Budeme tvými otroky, nerozkážeš-li jinak,
bez otálení poslušni a tobě podřízeni.‘
- 280 Tu smířlivou řeč vyslechna, hned dal jsem jim všem milost
(padnout'-li slova pokorná, vztek v mysli udobří se),
než se škádlivým úsměvem naň promluvil jsem takto:
‚Snad, Filopappe, vzbudil ses a meškáš ještě ve snách.
Jelikož ses však ve stáří obrátil k pokornosti,
285 nuž vstaň a vezmi muže své a jdi, kam se ti zlíbí. –
Na vlastní oči viděl jsi, co se tu nyní stalo,
tak věř mi a své nezvěstné vyškrtni ze seznamu.¹⁷⁴
Po panování netoužím, neb žiji o samotě,
tak jako jsem i jediným dítětem rodičů svých.
- 290 Vám však náleží panovat vzájemnou součinností
a vykonávat nájezdy, kdykolivěk jen možno.¹⁷⁵
Než kdybyste zas toužili zahájit válku se mnou,
pak musíte si nasbírat čerstvějších záškodníků,
kteříž mě ještě neznají ni nepoznali v boji,

- 295 neb ti, kteříž mě poznali, se součinnosti vzeprou.‘
Tu Filopappús s radostí mé odpuštění přijal
a zvolal hlasně na druhy, že jsou zas na svobodě,
neb nikdo z nich již nedoufal, že života jest hoden,
nýbrž své duše viděli již stát před vraty smrti,
300 však uslyševše starcův hlas, hned volali je nazpět.
A potom s ústy dokořán mi děkovali, rkouce:
‚Uhlídali jsme činy tvé předčící tvoji pověst,
i poznali tvůj veliký, ba až nadlidský soucit,
jaký v životě vezdejším nemá krom tebe nikdo.
305 Dejž Bůh ti dary, dobrotě tvé odpovídající,
ba ještě mnohem cennější, a šťastný život s chotí,
ba nespočetně mnoho let souladu vzájemného.‘
Pak jsem svou velekvetoucí ženu vzal do náručí
a společně jsme usedli opět do stínu stromu,
310 neb slunce právě spěchalo nejvyšším středem nebe. –
Ti tři se zatím dověkli všichni na jedno místo
a rozmlouvali vespolek, než oba muži mladší
jak věkem, tak i rozumem ve svém úžasu řekli:
‚Aj, to byl vskutku zvláštní zjev, divný a neskutečný.
- 315 Muž beze zbroje, bez koně, třímaje pouze palcát,
nás, již jsme byli v plnou zbroj pečlivě vystrojeni,
nás, jižto dobýváme měst a zaháníme vojska,
on ničivě tu porazil jak chabé nezkušence
a nahnal do srdcí nám stud a bázlivost a úděs.
320 Zajisté je to kouzelník, zlý duch tohoto místa,
když našich mečů údery měl zcela za nicotné,
tak neodolatelnou moc vkládaje do palcátu.
Kdyby byl totiž člověkem a z vezdejšího světa,
maje tělo a duši též, strachoval by se smrti

- 325 a nevrhal se mečům vstříc jak beztělesný přízrak.
Ba věru ano, zrádný duch tohoto kraje vůkol,
zlý prelud s námi bojoval a zkrřížil zbraně v řeži.
A hle tu krásu nesmírnou náhle zjevené dívky,
kterak do dálky vysílá zlaté paprsky slunce.
- 330 Aj, myslíme si skutečně, že je to socha s duší.
Tyto a další podobné hloupé řeči tam vedli,
než stařec Filopappús pak konečně vzal si slovo:
,Tím vším, ó milé děti mé, jen tišíte svou bolest,
omlouváte svůj neúspěch, konejšíte své duše.
- 335 Já jsem však viděl před sebou slávyhodného muže,
obdařeného od Krista přednostmi veškerými,
krásou, mužností, rozumem, smělostí ušlechtilou
a nekonečnou rychlostí svých nohou ještě navíc.
Nám však může být jedinou útěchou, aťsi slabou,
- 340 že bitva tato hanebná neměla žádných svědků,
neb jméno, naší mužností velkou kdys vyzískané,
jsme ztratili, podlehnuvše dnes jedinému muži.
Však toužíte-li po radě, ó moje milé děti,
pak nemeškejme nikterak urážku tuto pomstít
- 345 a veškerými způsoby spěchejme hledat druhy.
Neb ať se chvástal jakkoliv, přec nezabil nás všechny,
a když se bohdá vzmužíme a shromáždíme vojsko,
přepadneme jej ze záloh a překvapíme v noci,
a když nám bude zajatcem, pak všechna bolest zmizí,
- 350 již nám ten mladík šlechetný do duší krutě zasel.
A jeho dívka bude tvá, můj milý Ióannake,
jejížto krása jeví se co zcela nevýslovná.
Tak velká krása skutečně se mezi smrtelníky,
aspoň dle mého souzení, nenajde vůbec nikde,

- 355 a to už padesát dva let chodím po tomto světě
a navštívil jsem mnoho měst, nemálo cizích zemí,
však všechny dívky podlehly jak hvězdy v nočním nebi,
když jasné slunce nesmírnou paprsků vyšle září.¹⁷⁶
Aj, vzmuž se, krásný chlapče můj, neb je už skorem tvoje.
- 360 Ta slova stařec pronesl a zdála se být správná.
Tak tedy na stanovené odjeli shromaždiště
a živilo po celou noc zář poznávacích ohňů,
však z mužů očekávaných nedostavil se nikdo.
A muži Filopappovi tenkrát promluvili:
- 365 ,Proč, velemužný starče, nás nutíš k zbytečné práci?
Což neměl jsi vždy důvěru v naši šlechetnou smělost,
jíž viděl jsi nás vynikat a sklízet velkou slávu
za vítězství i v nejtěžších a nejdrsnějších válkách?
Což nezasnul jsi mnohokrát nad naší nezdolností,
370 zázraky vida zmužilých hrdinských našich činů?
Přesto jsme jemu podlehli jak nezkušenci války.
Snad nedoufáš, že tento muž nám druhy neusmrtí.
Leč na tvůj rozkaz přesvědčí tě děti tvé svou radou.
Ponech konečně zbytečných a marných těchto námah
- 375 a jdi vyhledat Maximú, jež příbuznou je naší,
bys požádal ji o pomoc a o součinnost v boji,
neb vojáky má výborné, jak sám víš velmi dobře.
Však to, co se nám událo, jí vůbec nevyjevuj,
jinak ji věru k ničemu přesvědčit nedokážeš.
- 380 Jsa rozvázný však, pojmeš též rozumná rozhodnutí,
jak tuto ženu pro naše velké záměry získat,
a jestli se to povede, pak jistě zvítězíme,
a my přijedem za tebou, jak znamení dáš ohněm.
Stařec byl velmi potěšen a povznesen tou radou,

- 385 i nasedl hned na koně a odjel za Maximú,
potomkyní bojovných žen, proslulých Amazonek,¹⁷⁷
jež od Bráhmaňů odvedl kdys císař Alexandros.¹⁷⁸
Zdělila po svých předkyních obrovskou bojechtivost,
majíc za náplň života jen válčení a rozkoš. –
- 390 K ní Filopappús přispěchal, jak bylo rozhodnuto,
a srdečně ji obejmul. ‚Jakpak se máš?‘ se zeptal,
než ona odvětila mu: ‚Dobře, dle Boží vůle.
A co ty a tví potomci, ó znamenitý muži?
A rci mi, kvůli čemu pak přicházíš ke mně bez nich?‘
- 395 Tu stařec ihned odvětil, leč pravdu zastíraje:
‚Moji chlapci, ó paní má, Kinnamos s Ióannakem,
mají se dobře, hlídkují s pomocí Boží v kraji,
vymycující kolkolem odbojnou neposlušnost.
Já opustil je nedávno, hledaje krátký oddech
400 anebo hlavně přispění moudré milosti Boží
k nálezu drahocenného a překrásného daru,
neboť jsem nebyl nikdy s to oddat se nečinnosti.
S dětmi svými se rozloučiv nade vše nejdražšími,
sám nasedl jsem na koně, odjel ke břehům řeky
405 a objížděl brod po brodu, hledaje nepřátele.
Tak dojel jsem až na cestu, jež Raněných se zove,
a tam jsem po své levici na svěží, husté louce
narazil náhle na kořist, nad zlato drahocennou,
dívku, jakoužto oči mé v životě nespátřily,
410 jejížto krása svítla v nepopsatelném jasu,
v jejížto očích zářících plál nevýslovný půvab.
Aj, jako proutek pohledný je růst jejího mládí
a okouzluje duši víc než dýchající obraz.
Jestit, jak jsem se dozvěděl, dcerou z rodiny Duků,

- 415 a slíbil jsem, že dostane ji zlatý Ióannakés,
však jiný si ji sebral dřív, nevím, jak se to stalo,
a vesele s ní dovádí právě teď na té louce. –
Jestli ti na tvém příbuzném záleží aspoň trochu,
vezmi na sebe námahu a noci beze spánku
420 a svoji lásku dosvědč mi, má paní, také činy.
(Jen ten, kdož bere na sebe i neštěstí svých drahých,
jest pravdivým jim přítelem a dobrým příbuzencem.)‘
Těmito slovy učinil si stařec Filopappús
Maximú zcela poddajnou a přesvědčil ji lehce.
425 (Nechává totiž s lehkostí se ženská mysl svádět.)¹⁷⁹
I nepátrala nikterak, či že to byla dívka,
a přivolala radostně hned svého Melimitza,¹⁸⁰
bylť prvním jejím jinochem všem dalším nadřazeným.
Tu s úsměvem a radostně jej takto oslovila:
430 ‚Aj, víš-li, že zde úžasný náš stařec Filopappús
nalezl v kraji u hranic překrásnou sobě kořist?
Teď žádá nás, ať výpravy jeho se zúčastníme,
chtě podělit se o radost slastiplného lovu.
Tak tedy běž a shromáždí hned naše záškodníky
435 a vyber stovku nejlepších, nejlépe ověřených.
Musí mít koně výborné a spolehlivé zbraně,
ať cokoliv, co potkáme, nikterak neunikne.‘
Jinoch své paní rozkazu nemohl neposlechnout,
i odebral se k večeru na hlídku v širém kraji
440 a poznávacím ohněm dal znamení všem svým mužům,
takže přivolal přes tisíc zkušených válečníků,
z nichž vyvolil si setninu těch nejušlechtilejších
a ve spěchu je odvedl do tábora k své paní.
Ta nechala hned připravit veškeré potřeby

445 a dala povel k rannímu nástupu v plné zbroji.
Tak vyrazila proti mně, plna ukrutné zášti,
a v čele všeho vojska jel dychtivý Filopappús,
než na vrcholu jistého pahorku oddechli si.
Tu jal se stařec znamením známým svolávat druhy,
450 za noci oheň rozžehna Ióannakovým mužům,¹⁸¹
a po pár dnech se k výpravě připojili i oni,
rozradostněnou Maximú srdečně přivítáni.
Ba co své bližní nejdražší a věrné druhy v boji
je s potěšením obrovským Maximú uvítala.

455 Poté již brzy dojeli společně k břehům řeky
a Filopappús započal před vojskem takto řečnit:
,Zde toto místo, paní má a naši válečníci,
kdež onu dívku našel jsem, jest velmi nebezpečné.
Nechodme všichni najednou, ať nejsme příliš hluční,
460 ať mužovi, jenž hlídá ji, nedáme varování,
neb prchli by v stín háje dřív, než bychom byli u nich,
čímž bychom o svůj úlovek v tom okamžení přišli
a celá naše námaha by byla promarněna.
Však chcete-li, pak vyrazme jen ve dvou nebo ve třech
465 a vyzkoumejme potají, kde dívka nachází se.
Dva z nás tam u ní zůstanou, aby ji sledovali,
než třetí navrátí se sem a hlášení vám podá
a bez bloudění přivede vás všechny ke kořisti.
Na to Maximú starcovi odpověděla takto:
470 ,Tobě, ó starče rozumný, velení přenechávám.
Nuž čiň dle svého úsudku, všichni tě uposlechnou.
Tu Filopappús přivolal si k sobě Melimitza
i Kinnama a překročil s oběma tiše řeku,
zbylému vojsku přikázav, ať zůstane a čeká

475 na návrat jednoho z nich tří a na hlášení jeho. –
Já byl jsem ovšem tenkrát na hlídce v širém kraji,
a drže koně za uzdu a sedě na kameni
jsem ihned jasně uhlídal, jak ke mně přijíždějí.
Filopappús zas spatřiv mě, oslovil Melimitza
480 a rukou na mě ukázal: ,Vidíš-li toho muže,
jenž sedí si na kameni, tam na vrcholku kopce?
Toť tedy on, a ty teď víš, či že je ona dívka.
Aby nás ovšem nespatrił, nevyjíždějme k němu,
nýbrž raději zjistěme, kde onu dívku drží,
485 a podejme pak hlášení, jak bylo dohodnuto.
Byť je ten muž docela sám, je převelice schopný,
a já již vím, jak vyniká svou velkou zmužilostí,
a proto říkám, že se s ním nesmíme setkat sami.
Kinnamos sice souhlasil se starcovými slovy,
490 však Melimitzés nemínil nikterak podřídit se,
řka: ,S tímto vaším příkazem se vůbec neshodují.
Vždyť bez druhů já porazím i tisícovky mužů
a vy čekáte na vojsko, když proti nám je jeden?
Doslechne-li se o této příhodě moje paní,
495 pohaní mě co zbabělce za strach před jedním mužem,
a já nebudu schopen žít, zahanben bázlivostí.
Ta slova vyřknuv, vyrazil proti mně v plném trysku,
pokládaje za nicotné všechny starcovy rady.
(Barbarské plémě věru jest vždy ve všem nevěřící.)¹⁸²

500 Když viděl jsem, jak útočí a jak i jeho druzi
pochopivše, co nastane, hned uhánějí za ním,
tu vyskočil jsem do sedla a vyřítíl se na zteč.
Melimitzés se ocitl přede mnou jako první
a skloniv kopí, chystal se už zasadit mi ránu.

505 Já uhnul jsem mu obratně a projel podél kopí
a rozmáchl se palcátem a ze sedla jej srazil,
načež jsem nad ním zůstal stát a čekal, jestli vstane.
Tím na okamžik zaměstnal jsem zcela svoji mysl
a přehlédl, jak ze strany se přihnál Filopappús,
510 kterýž zásahem do nohy mi kopím zranil koně,
vyraziv totiž ze stínu stromoví prorostlého.
Můj kůň se zmítal v bolestech a vzpínal se a plašil
a já, když jsem se ohlédl a viděl starce prchat,
tu zvolal jsem naň do dálky: ‚Proč unikáš mi, starče?
515 Obrát se ke mně tváří v tvář, jestli jsi válečníkem,
a už mě jako vztekly pes nekousej ze zálohy.‘
Tu měl on ovšem ještě víc při úprku svém naspěch
a bok po boku s Kinnamem přebrodil ihned řeku.
Já sledoval jsem oba dva, než dorazil jsem k vodě
520 a zřel na břehu protějším jich vojsko v plné zbroji,
s nímž nechtěl jsem se utkávat, jsa téměř beze zbroje
a maje koně chromého, poraněného kopím.
Tak vrátil jsem se bez prodlev za milou svojí dívkou
a do zbroje se obléknuv a vyměniv si koně,
525 pravil jsem dívce kvetoucí: ‚Pojď rychle, moje světlo.
Odvezu tě do bezpečné skryše na vrchu hory,
z níž můžeš v klidu sledovat nepřátel umírání
a zřít, jakého mstitele Bůh tobě seslal na zem,
a oslavovat přesvatou sílu a vůli Boží.‘
530 Dívka na koně vlastního nasedla v okamžení,
neb vše na cestu potřebné jsem připravil jí předem.
A když jsme spolu dojeli na mnou zvolené místo,
tu nechal jsem ji na vrchu, z nějž měla dobrý výhled,
v jeskyni, která tvořila pěknou přírodní jizbu

535 a byla v krytú stromoví téměř neviditelná,
takže má dívka viděla vše, co se dělo v dálce,
ze skryše dobře ukryté, již nikdo neuhlídál.
Skrýl jsem svou dívku tedy tak, jak jsem to právě popsal,
a přikázal, ať neleká se ničeho, co spatří,
540 a hlavně pak, ať při řeži nevydá ani hlásku:
‚Tvůj hlas tě nesmí prozradit a ukázat jim cestu,
ať nepřijdou si pro tebe, když budu zaneprázdněn,
a ať mi z toho nevzejde zbytečné nebezpečí.‘
Pak k řece jsem se vypravil za nepřátelským vojskem
545 a hledaje si vhodný brod, cválal jsem podél břehu. –
Tu vidím náhle Maximú, jak opouští své muže
jen v doprovodu nejlepších čtyř velkých záškodníků,
Ióannaka a Kinnama a starce Filopappa
i Leandra, svou obrovskou mužností proslulého,¹⁸³
550 a jak sjíždí až nejnižší k samému kraji břehu,
dva muži zleva, zprava dva, Maximú mezi nimi,
v sedle krásného bělouše, bílého jako mléko,
avšak s hřívou a ohonem i ušima a kšticí¹⁸⁴
a všemi čtyřmi kopyty v zbarvení šarlatovém
555 a se sedlem i řemením ozdobenými zlatem,
než pancíř její se zlatým lemem zářil jak slunce. –
Obrátivši se na starce, ptala se naléhavě:
‚Nuž rci mi, ó Filopappe, čím je ona dívka.‘
On odpověděl: ‚Jeho jest,‘ a ukazoval na mě.
560 Tázala se dál: ‚A kde jsou pak jeho válečníci?‘
Pravil: ‚Má paní, tento muž nepotřebuje druhů,
nýbrž má pevnou důvěru v nezměrnou vlastní mužnost,
jíž chlubí se a putuje sám široším světem.‘
‚Ó starče třikrát prokletý,‘ odvětila, ‚proč nutíš

- 565 k zbytečné práci voj i mě kvůli jednomu muži,
k němuž proud sama přebrodim, a bohdá pochlubím se,
že stála jsem mu hlavu já, vás všech nemajíc třeba?⁴
Tak promluvila, v srdci svém již přes řeku se brodic,
však já jsem na ni zavola: „Maximú, jen se nebrod’.
570 Mužům je přece patřičné přicházet za ženami,
a proto jedu za tebou, jak po právu se sluší.
Vráz nasadil jsem ostruhy do slabin svému koni
a vyrazil s ním do vody, však minul při tom brodu,
takže v tom proudu mohutném začal pode mnou plavat.
575 V dále přede mnou tvořila řeka rameno slepé,
a tak i mělkou zátoku na břehu s hustou trávou.
Tam stála pevně Maximú, nehybně v plné zbroji,
a sledovala napjatě můj boj s proudící řekou,
než jedni její mužové u brodu radili se
580 a druzí skryti v záloze chystali na mě léčku.
Když zjistil jsem, že kopyty dosáhl kůň můj ke dnu,
tu tvrdě jsem jej pobídnul a vytasil meč z pochvy
a s veškerou svou zručností útočil na Maximú.
Ona mi vyrazila vstříc, neb byla připravena,
585 a zasáhla mě do středu pancíře ranou kopím.
Však já, nikterak nezraněn, jsem její kopí zlomil,
než mečem jsem se napřáhnul, a bojovníci šetře,
stál jedním mocným úderem hlavu jejího koně,
jenž na místě se převálil a tvrdě zhroutil k zemi.
590 Jezdkyně vstala zpod koně a nesmírně se třesouc,
hned poklekla a prosila: „Nenech mě, muži, zemřít.
Jsouc ženou, já jsem zbloudila, svedena Filopappem.⁴¹⁸⁵
Tuto prosbu jsem vyslyšel v úctě před bojovnicí
a smiloval se nad její věru úžasnou krásou,

- 595 i nechal jsem ji na místě a vyjel na ostatní. — — —
Je stydno mi teď vyprávět, jak přemohl jsem všechny,
abyste mě, mí přátelé, neměli za chvástala.
(Kdož o svých vlastních hrdinstvích předlouho vypravuje,
ten posluchačům zjevuje jedině marnou slávu.)
600 Já arcí vyjevím vám vše, leč nebudu se chlubit,
při Bohu, z něhož člověk má jak poznání, tak sílu.
(Neboť on všeho dobra jest jediným dařitelem.)
Vše bude tedy řečeno přesně, jak se to stalo,
a snad mi odpustíte vy, mí milí posluchači,
605 neb ještě jednou propadl jsem hříchu cizoložství,
pro slabost svého rozumu a nedbalost své duše.
O tom má zpěv můj od nyní podrobně pojednávat,
a vše se dělo v sledu tom, ve kterémž vám vše povím. —
Maximú tedy ztrativši v souboji svého koně,
610 zůstala v trávě na břehu, jak bylo vyprávěno,
a já jsem odjel k ostatním, utkal se s nimi v řeži,
a oni vyjeli mi vstříc, mě ještě neznajíce.
Pak zřeli, kterak kolem mne všichni se ihned hrouť
a kterak k zemi padají, kterak se řítí s koní,
615 a vtom poznali, kdo že jsem, konečně, dle mých činů,
a shledali, že jedině v útěku najdou spásu,
však zdařilo se uprchnout jen několika ze všech. —
Jakmile řežba skončila, obrátil jsem se nazpět,
než znenadání všímám si oněch čtyř záškodníků,
620 Filopappa a Leandra, Kinnama, Ióannaka,
jak náhle z háje stinného proti mně vyjíždějí.
Leandros spolu s Kinnamem zaútočili zředu,
stařec a onen poslední¹⁸⁶ mi hrozili v mých zádech,
doufajíce, že přemohou mě tímto obklíčením,

- 625 však marně namáhali se a planou předli léčku.
 Já zřel jsem muže před sebou, jak pobízejí koně,
 a vyjel nejdřív proti nim, nedbaje o ostatní.
 Co první dojel Leandros, neboť mě ještě neznal,
 a já jsem jej zasáhl tak, že zhroutil se i s koněm.
- 630 Když Kinnamos to uhlídal, ihned přede mnou prchal.
 Zbylí dva rámě k rameni, hrot k hrotu přitisknuvše,
 v plném trysku namířili obě svá kopí na mě,
 proti nimž jsem se napřáhl bez váhání svým mečem
 a jež jsem ranou jedinou rozsekl obě naráz.
- 635 Vráz dali koním ostruhy a ujížděli z boje,
 ba ani se neohlédli v své velké bázlivosti.
 Já vida jejich konání, vesele jsem se zasmál:
 ‚Nestydíte se, že jsem sám? Ihned se ke mně vraťte.
 Tu měli ovšem ještě víc při úprku svém naspěch
 640 a já je nechtěl dohánět, neb bylo mi jich líto.
 (Mám totiž slitování vždy s prchajícími všemi,
 jsemť vítěz, a ne nadvítěz, miluji nepřátele.)¹⁸⁷
 Obrátil jsem se k návratu poklidnou jízdou krokem
 a dorazil zpět k Maximú, již oslovil jsem takto:
 645 ‚Aj, přespříliš ses chlubila a věřila své síle.
 Nuž jdi, posbírej útekem zachráněné své muže
 a konej mužná hrdinství tam, kdež ti to jest zvykem
 a kdež ti to jest podle tvých zkušeností i možno,
 pouč se z dnešní porážky a víc se neholedbej.
 650 (Neboť kdo pyše podlehl, toho Bůh nemiluje.)‘
 Ona mi zatím přišla vstříc, a ke mně přikročivši
 se sepjatýma rukama, jak sluší se a patří,
 a velmi vzhledným způsobem hlavu až k zemi kloníc,
 řekla: ‚Nyní skutečně znám, nejšlechetnější muži,

- 655 i tvoji sílu nesmírnou i tvoji lásku k lidem,
 v nichž není žádný slavný muž ze starých dob ti roven.¹⁸⁸
 Když jsi mě srazil se sedla, mohls mě rovnou zabít,
 však ušetřils mě v úžasné své velké zmužilosti.
 Bůh tebe vždycky opatruj, šlechetný válečníku
 660 a pane nejúžasnější, a též tvou milou dívku,
 po mnoho dlouhých krásných let, jak ve slávě, tak v zdraví.
 Já bezpočet jsem poznala šlechetných válečníků
 a bojovníků přeslavných a drsných v kruté řeži,
 však muže, jenž by mužností se se mnou měřit mohl,
 665 jsem já za svého života ni jednou nepotkala.
 Pak objevši má kolena,¹⁸⁹ líbajíc bez přestání
 a vřele moji pravici, pravila mírným hlasem:
 ‚Požehnán budiž otec tvůj, i máť, jež zrodila tě,
 i ňadra kdys tě živící požehnané tvé matky,
 670 neb nikdy dosud nezřela jsem muže jako tebe. –
 Hle, nyní arci prosím tě, jakožto svého pána,
 abys mi splnil jediné poslední ještě přání,
 ať zviš, jaké mám skutečně já zkušenosti v boji.
 Dovol mi nyní odejít a sednout v sedlo koně,
 675 a ráno, až se navrátím přesně na toto místo,
 utkáme se zas v souboji, však nikým nerušení,
 bys poznal, muži překrásný, i moji velkou mužnost.
 ‚Tu poznám rád, ó Maximú,‘ jsem ihned odpověděl.
 ‚Jen odejdi, kamkoliv chceš, a zítra mě tu najdeš,
 680 však přiveď s sebou raději též další záškodníky,
 ať všechny si je prozkoušíš a poznáš nejzdatnější.
 I chytiv jí pak jednoho z koní bloudících kolem,
 jejichž jezdce jsem veškeré v hodině bitvy srazil,
 přivedl jsem jej k Maximú a nechal ji naň vsednout. –

- 685 Když totiž vojsko před bitvou zřelo, jak srážím dívku,
hned byli všichni mužové kolem mne jako orli,
jedni bez všeho meškání vytasili své meče,
jiní mi z trysku plného sázeli rány kopím
a další zase ostrými mě zasypali šípy.
- 690 Kdo byl tehdy mým ochráncem, mým zastáncem
a strážcem?
Nikdo než jenom velký Bůh, spravedlivý to soudce.
To on mi seslal ochranu, to on mě z výše střežil
a oproti vši naději zachoval bez úhony,
když byl jsem náhle obklíčen tolika bojovníky
695 a snášel rány ze všech stran, však uprchnout se styděl.
Aj, ve své zbroji výtečné, spolehlivé a pevné
jsem zůstal s Bohem po boku nedotčen zkázou bitvy,
i netrvala troufalá útočnost jejich dlouho,
leč byla s Boží pomocí zakrátko uhašena.
- 700 Aj, svatí Theodórové a taktéž Geórgios
i Démétrios dosvědčí, že odrazil jsem všechny,
ač nesáhna ni po kopí ni nevystřeliv šípu,
jen ostrý meč¹⁹⁰ svůj vytasiv a třímaje jej v řeži,
a kdokoliv se nabídl, byl mojí paží sražen
- 705 a země se ho zmocnila, když bez duše se zhroutil.¹⁹¹
Jiné, již chtěli uniknout, jsem přece všechny dohnal,
a jelikož nebyli s to jakkolivěk mi čelit,
seskakovali s koní svých, shazovali své zbroje,
vzdávali se a dávali na ustrašený útěk.
- 710 A tak tam po nich zůstalo veliké množství koní,
z nichž jednoho, jak víte již, jsem pro Maximú vybral. –
Pak vrátil jsem se přes řeku a ona ke svým lidem,
věru patrně chovajíc upřímnou ke mně vděčnost.
I odebrav se do stanu, odložil jsem své zbraně

- 715 a vzal na sebe úžasnou suknicí nejjemnější
a šarlatovou čapku též ze zkadeřené plsti¹⁹²
a osedlal si ryzáka, na čele s bílou hvězdou,
proslaveného velice v mužných hrdinských bojích.
I vzav své modré kopí,¹⁹³ štít a mečem opásav se,
720 opět jsem řeku přebrodiv, neboť již nastal večer,
a proto se mi nechtělo už jet za svojí dívkou,
však alespoň dvě komorné jsem za ní ihned poslal.
Mělit jsme s sebou patřičně početné služebnictvo,
jež pobývalo daleko však od našeho stanu,
725 a nikolivěk pospolu, nýbrž mužové v jedněch
a ženy odděleně zas v jiných stanech svých vlastních. –
Inu, jak víte, přebrodiv jsem tedy řeku Eufrat,
než jsem na louce půvabné, uloživ sebe k spánku
a koně nechav oddechnout, čas noční strávil v klidu.
- 730 I vstal jsem v prvním svítání, vsedl na svého koně
a odjel na smluvenou pláň, kdež stanul jsem a čekal.
Jakmile se pak jasný den rozzářil čirým světlem
a slunce strmé vrchy hor svým žářem osvítilo,
tu zjevila se Maximú samotna na bojišti,
- 735 v sedle vrané a překrásné a ušlechtilé klisny,
v pancíři krytém kabátcem, z něžž zářil pravý purpur,¹⁹⁴
v jasně zeleném turbanu prošitým ryzím zlatem,
se štítem krásně zdobeným orlími perutěmi,
s arabským kopím v pravici a opásána mečem.
- 740 Tu vyjel jsem jí ihned vstříc, jakmile jsem ji spatřil,
a když jsme k sobě dojeli, objali jsme se s úctou,
zdravili jeden druhého přátelsky, jak se sluší,
než koně své jsme pobídlí a zahájili souboj,
rozjížděli se od sebe a sjížděli se k sobě,

- 745 stále svá kopí křížíce, však držíce se v sedlech.
Než pak po jednom střetnutí jsme vytasili meče
a vyrazili na sebe a řezali se drsně. –
Snažil jsem se, můj příteli, jí nijak neublížit.
(Nejenom jestiř hanebné, když muž zabíjí ženy,
750 aj, hanebné jest stejně tak, když proti ženám válčí.)
Však tato byla mužností proslulá mezi všemi,
a proto jsem se za boj s ní ni trochu nezastyděl
a udeřil ji do ruky, kousek nad její prsty.
Tu upustila tedy meč, a jen co padl na zem,
755 tu na místě se roztrásla, jímána velkým strachem,
než já jsem na ni zvolal, řka: ‚Maximú, nic se neboj,
neb slituji se nad tebou co nad překrásnou ženou.
Abys však poznala, kdo jsem, i dle mých mužných činů,
nuž hle, svou sílu velikou předvedu na tvém koni.‘
760 A tu jsem meč svůj ponořil do beder její klisny¹⁹⁵
a rozseknul ji jediným úderem na dvě půle,
takže ta půle s jezdčyní padla na jednu stranu,
než zadní část se zřítíla zase na stranu druhou.
Vtom dívka zcela zděšená po pádu vyskočivši,
765 zlomeným hlasem vykřikla: ‚Smiluj se, já tě prosím,
smiluj se, pane, nade mnou, nad poblouzněnou dívkou,
a uznáš-li mě za hodnu, spojme se radši v lásce,¹⁹⁶
jsem totiž panna doposud, neposkvrněná nikým.
Jen tys nade mnou zvítězil, jen ty mě tedy získáš,
770 a proti svým nepřítelům mě máš co svého druhu.‘
‚Ty nezemřeš, ó Maximú,‘ jsem jí hned odpověděl,
‚však nemohu tě učinit svou zákonitou chotí,
neb mám už choť blahorodou a krásnou, v květu mládí,
jejíž lásky se nezřeknu nikdy, ni na chvíli.‘

- 775 Nuž tedy posadme se tam do stínu toho stromu,
a pak ti v klidu vyložím všechno, co se mne týká.‘
I odešli jsme ke stromům, jež rostly z břehu řeky,
a Maximú si omyla svou poraněnou ruku
a čerstvou ránu potřela si osvědčenou mastí,
780 již měl jsem vždycky ve zvyku brát do všech bitev s sebou.
I pancíř¹⁹⁷ s těla shodila, neboť jí bylo horko,
a Maximina spodnice byla jak pavučinka,
poskytující zřetelný pohled na její údy
a ňadra, jež jen lehounce se dmula z její hrudi.
785 Hned měl jsem duši raněnou nad kvetoucí tou krásou [...]
C1 *A smutnou, milí přátelé, mám pro vás nyní zprávu:
Grottaferratský rukopis se zde na tomto místě
stal obětí jakéhosi snad strážce dobrých mravů,
jenž vytrhl nám jeden list, jsa pohoršen v své duši
C5 popisem skutků tělesných, jež byly naznačeny
například už rozetnutím dívčiny vrané klisny.
Nuž, posluchači vážení, domýšlejte si pilně,
kterak Dvojrodý Hraničář pronikal mezi bedra
své přemožené Maximú a kterak ohmatával
C10 dětinské její poprsí, mošusem pomazané,
hltaje vonný výtažek z růžových jejích retů,
pozorován svou kvetoucí a blahorodou chotí,
ukrytou v oné jeskyni na samém vršku hory.
Aj, tehdy svou choť poučil, kterakýmže jest mužem,
C15 když nemohla než sledovat, jak přes padesát veršů
sám ve svém srdci probodán Erótovými šípy
tak hrdinsky a zmužile a ustavičně bodá,
jak dělá z lvíce koroptev a z jalovice krávu,
nebo snad věru dokonce jak divá Amazonka*

- C20 *své pružné tělo napíná v polohách nepatřičných,
místo aby jen ležela a vyčkávala konce. –
Bud' třikrát navždy zatracen, ty strážce dobrých mravů,
zajisté pykáš v Gehenně, kdež pálí tě sám ďábel
tím nejhnusnějším způsobem, kterýž je jemu vlastní. –*
- C25 *Nuž, posluchači vážení, uveďme tedy aspoň
část rukopisu mladšího, jenž verze Z se zove,
byť vylíčení soulože v něm jest poněkud chabé.*
- C28 *(Však lepší vrabec ve dlani než holub zcepenělý.)¹⁹⁸*
- Z3699 *[Když jsem pak s koně sesednul, hned přispěchala ke mně*
- Z3700 *a volala již z dálky, řkouc: ‚Hle, raduj se, můj pane,
neb osud války učinil mě tvojí otrokyní.‘
A pravici mou sladkými polibky zulíbala.
Tím ve mně touhy vášnivé vzplál poznávací oheň,
a nevěda, co se mnou je, neboť jsem celý hořel,*
- Z3705 *toužil jsem věru upřímně uniknout tomu hříchu
a odsuzuje sebe sám, takto jsem k sobě mluvil:
‚Ó démone, proč miluješ vždycky jen cizí jmění,
když sám máš pramen průzračný a celý něžně vonný?‘
Tak jsem se, milí přátelé, přel se sebou v svém nitru,
však Maximú dál dmýchala žár ohně Erótova*
- Z3710 *a střílela mi do uší svých slov nejsladší šípy,
jsouc překrásná a mladinká a kvetoucí a panna,
až ovládl mi rozum chtíč po všem přístupné¹⁹⁹ slasti.
Když dovedl jsem hanebný styk do samého konce,*
- Z3715 *já zanechal ji samotnou a poslal ji pryč odtud,
předstíraje, že snažím se ji ukonejšit slovy:
‚Ať se ti daří, dívko má, a nezapomeň na mě.‘
Pak nasedl jsem na koně a přebrodil proud řeky,
zatímco ona panenství své vodou smývala si*

- Z3720 *a naléhavě prosila, abych se za ní vrátil. –
Než já, jakmile dojel jsem k své milované dívce,
hned seskočil jsem se sedla, zlíbal ji nenasytně
a pravil: ‚Zřelas, duše má, mstitele svého v boji
a kterak jsem tě ochránil s pomocí Stvořitele?‘*
- Z3725 *Než dívka moje jímána v své duši žárlivostí
mi odvětila: ‚Děkuji ti za všechno, můj pane,
však Maximina troufalá naléhavost mě mrzí,
byť to, co jsi s ní provedl, jsem dobře neviděla.
Od toho jest tu ovšem Bůh, jenž všechno skryté vidí*
- Z3730 *a jenž ti hřích ten odpustí, můj dobrý, krásný muži.
Hled' arci, milý mladíku, ať nespácháš jej znovu,
jinak ti spravedlivý Bůh vícekrát nepromine.²⁰⁰
Než já celou svou naději vkládám do rukou Božích,
že tebe vždycky ochrání a tvoji duši spasí*
- Z3735 *a mě že uzná za hodnu z tvé krásy radovat se,
nejlíbeznější miláčku, po mnoho dlouhých roků.‘
A přece jsem ji oklamal přesvědčivými slovy,
když vyprávěl jsem celý boj s Maximú od začátku,*
- = 786 *i jak jsem její pravici úderem meče zranil,*
- Z3740 *však přidal jsem, že ztratila tou ranou tolik krve,*
- Z3741 *že na místě by nebyla ušla své jisté smrti,]*
- 787 *kdybch neskočil se sedla a ránu neomyl jí,
neb měl jsem soucit se ženou, slabou již od přírody.
‚Tak jsem ji tedy ošetřil, obvázal její ránu,*
- 790 *a proto jsem se opozdil, mé něžně vonné světlo,
ať nemusím si vyčítat, že usmrtil jsem ženu.‘
To pravil jsem a dívka má se tedy uklidnila,
neb uvěřila nakonec, že povídám jí pravdu. –
Však já jsem slova dívčina nepustil ze své myslí,*

- 795 a ve svém nitru vykypěv a rozbouřiv se zcela,
hned nasedl jsem na koně, řka, že prý jedu na lov,
dohonil rychle Maximú, bez milosti ji zabil
a potrestal tu smilnici neblahým usmrcením.²⁰¹
Pak vrátil jsem se ke skrýši, kde čekala mě dívka,
800 a celý den jsme zůstali spolu až do večera
a vrátili se ráno až zpět do našeho stanu,
na naši louku nádhernou a plnou potěšení.
Pak přemýšleli jsme pár dní a krásně rozjímali,
než rozhodl jsem postavit nám u Eufratu sídlo
805 a vztyčit zcela nádherný a výjimečný palác.“

KNIHA SEDMÁ: {O HRANIČÁŘOVĚ PALÁCI A NEJVĚTŠÍM NEŠTĚSTÍ}

- Veleúžasný Dvojrodý Hraničář Basileios,
Kappadočanů kvetoucí, půvabně bujný proutek,
vší zmužilosti koruna a smělosti vší vrchol,
všech mladých mužů půvabný a přenádherný klenot
5 zmužile dobyl území všech pohraničních krajů
a podmanil si množství měst a neposlušných končin,
než rozhodl se postavit si sídlo u Eufratu.
(Tato řeka jest skutečně ze všech řek nejkrásnější,
neb pramení z velikého Rajského krasosadu,
10 a proto jest i její proud tak vonný a tak sladký
a svěží jako čerstvý sníh, kterýž teprve roztál.)
Vodu té řeky převedl on sobě do náhonů
a vysázel si půvabný druhý krasosad Ráje,²⁰²
nevídaně nádherný háj, pro oči potěšení.
15 Vystavěl kolem háje zeď ve tvaru obdélníku,
pevnou a velmi vysokou, z mramoru hlazeného,
a uvnitř zasel nádhernou slavnost rozličných stromů. –
Kvetoucí větve zářily, jedna k druhé se kloníc,
jak proti sobě v kráse své ty stromy soutěžily
20 a ke korunám obou stran pnula se bujná réva
a rostlo tam i rákosí a tyčilo se vzhůru. –
Plody visely ve větvích a květy v jiných květech.
Louka zářila pod stromy, překrásně vykvétajíc
za jasných květin výšlehů ve všech jen možných barvách,